

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/46/2012
Identifikačné číslo spisu:	6011200880
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6011200880.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: K. L., U., občan Slovenskej republiky, bytom D., XXX XX G., zast. Advokátskou kanceláriou ULC Čarnogurský, s.r.o., advokátska spoločnosť so sídlom Tvarožkova č. 5, 814 99 Bratislava, proti žalovanému: Správa katastra Krupina so sídlom ul. ČSA č. 2190/3, 963 01 Krupina, za účasti: 1/ G. H., U., bytom W., XXX XX L., zast. JUDr. Dianou Hrončekovou, advokátkou z Advokátskej kancelárie so sídlom Dolná ul. č. 36, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, na odvolanie žalobkyne v celosti a zúčastnenej osoby do trov konania rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. januára 2012 č. k. 23 S/75/2011-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. januára 2012 č. k. 23 S/75/2011-48 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. V 430/2011 z 08.07.2011 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Zúčastnenej osobe právo na náhradu trov konania n e v z n í k l o.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. vkladu: V 430/11 z 08.07.2011 žalovaná ako prvostupňový orgán príslušný podľa § 18 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) povolila v zmysle návrhu podaného G. H., W. XXX XX L. vklad vecného bremena „in rem“ v podiele 1/1 spočívajúceho v práve uloženia elektrického kábla a zariadenia

prípojky podľa geometrického plánu č. 80/11 v prospech G. H. do katastra nehnuteľností k pozemku registra C KN parc. č. XXXX, orná pôda o výmere 7.681 m² v k.ú. L., a to na základe zmluvy o zriadení vecného bremena uzavretej medzi žalobkyňou ako povinnou z vecného bremena a G. H. (v procesnom postavení zúčastnenej osoby) ako oprávneným z vecného bremena.

Podľa § 31 ods. 6 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej v texte rozsudku len „zák. č. 162/1995 Z.z.“) rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vklad povoľuje nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobu z 09.09.2011 na Krajský súd v Banskej Bystrici. V svojej žalobe brojila proti tomu, že došlo k povoleniu vkladu vecného bremena „in rem“, hoci malo ísť o vecné bremeno „in personam“ a tiež, že prípojka mala ísť na hranici pozemku, a namiesto toho je umiestnená v ornej pôde.

K žalobe pripojila viacero listín, a to najmä Vyhlásenie o prijatí a zriadení vecného bremena z 15. mája 2005, snímku z katastrálnej mapy bez uvedenia k.ú., list pána G. H. z XX.XX.XXXX, Zmluva o zriadení vecného bremena bez dátumu, ako aj geometrický plán č. 97/2006.

3. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a jemu predchádzajúci postup v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a po preskúmaní veci a postupu správneho orgánu dospel k záveru, že rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade so zákonom, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

4. Potom, čo krajský súd zrekapituloval skutkový stav zistený z pripojeného administratívneho spisu, s odkazom na ust. § 31 ods. 1 a 3, § 22 ods. 1, 2 a 5 zák. č. 162/1995 Z.z., § 3 ods. 1, 2, 4 a 5 Správneho poriadku dospel k záveru, že v prejednávanej veci správny orgán postupoval v súlade s uvedenými právnymi normami, nakoľko vo veci zistil dostatočne skutkový stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver vyústiacy do povolenia vkladu vecného bremena.

Podľa § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

Podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka v zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy, ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

5. Najmä krajský súd dospel k záveru, že dohoda o splnomocnení, na základe ktorej konal G. H. ako zástupca navrhovateľky (tzn. povinnej z vecného bremena) je platná. Dohoda o splnomocnení bola prílohou k návrhu na vklad, čo je v súlade s § 30 ods. 5 písm. d) zák. č. 162/1995 Z.z., pričom podpis povinnej z vecného bremena bol osvedčený, čo zodpovedá podmienkam ustanovenia § 42 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z.

Podľa § 30 ods. 5 písm. d) zák. č. 162/1995 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (tzn. 08.07.2011) prílohou k návrhu na vklad je zmluva, na ktorej základe má byť zapísané právo k nehnuteľnosti do katastra, v dvoch vyhotoveniach. Ďalšími prílohami sú dohoda o splnomocnení, ak je účastník konania zastúpený splnomocnencom; podpis splnomocniteľa musí byť osvedčený, ak sa osvedčenie podpisu vyžaduje podľa § 42 ods. 3.

Podľa § 42 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z. v citovanom znení podpis prevodcu na zmluve, podpis povinného z predkupného práva, podpis povinného v prípade vzniku vecného bremena alebo podpis

oprávneného v prípade zániku vecného bremena na zmluve, podpisy spoluvlastníkov na zmluve o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva alebo pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov musia byť osvedčené podľa osobitných predpisov; ak sú tieto osoby zastúpené, ich podpis na splnomocnení musí byť tiež osvedčený. To neplatí, ak je účastníkom zmluvy štátny orgán, Fond národného majetku Slovenskej republiky, Slovenský pozemkový fond, obec alebo vyšší územný celok alebo ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti vyhotovenú vo forme notárskej zápisnice alebo autorizovanú advokátom.

6. Ďalej krajský súd k tvrdeniu žalobkyne o neprípustnosti jej zastúpenia zástupcom, ktorému udelila plnomocnenstvo, vzhľadom na rozpor záujmov zástupcu s jej záujmami, uviedol, že tento rozpor musí byť preukázaný. Avšak prejavenie nesúhlasu zo strany žalobkyne zo zmluvou o zriadení vecného bremena podľa krajského súdu neznamena preukázanie rozporu v jej záujmoch a záujmoch zástupcu, pretože v tomto návrhu zmluvy v zmysle článku 2 je vymedzený rozsah a zriaďovaného vecného bremena nad rámec udeleného plnomocnenstva. Toto však nie je podľa krajského súdu možné interpretovať v tom duchu, že by zástupca nemohol predložiť nový návrh zmluvy o zriadení vecného bremena, ktorý by bol v súlade s udeleným plnomocnenstvom zo dňa 15.05.2005.

7. Následne krajský súd poukázal na postoj žalobkyne, ktorá neodvolala plnomocnenstvo zástupcovi. Z uvedeného možno usudzovať, že síce neakceptovala predložený návrh zmluvy v roku 2008, pretože došlo k prekročeniu rozsahu v ňou udeleného splnomocnenia, čo do rozsahu zriaďovaného vecného bremena, avšak naďalej mala vôľu uzatvoriť zmluvu o zriadení vecného bremena podľa udeleného plnomocnenstva, k čomu napokon aj došlo.

8. Krajský súd udelené plnomocnenstvo označil za platný právny úkon, ktorý bol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Z obsahu udeleného plnomocnenstva možno jednoznačne vyvodíť vôľu účastníkov dohody. Navyše krajský súd sa stotožnil so stanoviskom žalovaného, že na základe udeleného plnomocnenstva (najmä rozsah udeleného plnomocnenstva) mohol povinný z vecného bremena zriadiť vecné bremeno v ktorejkoľvek časti parcely, vlastníčkou ktorej je žalobkyňa.

Krajský súd tiež nemohol nechať nepovšimnutú tú skutočnosť, že podľa vyjadrenia právnej zástupkyne G. H. mala žalobkyňa už v čase uzavretia dohody vedomosť o tom, na ktorom mieste nehnuteľnosti bolo zriadené vecné bremeno, nakoľko elektrická prípojka už bola zrealizovaná.

9. Argumentáciu žalobkyne, že uplynutím 3-ročnej lehoty od uzavretia dohody o plnomocnenstve sa stáva táto nepoužiteľnou, krajský súd odmietol. Podľa krajského súdu, ak si zástupca a zastúpený výslovne nedohodnú na trvaní plnomocnenstva, plnomocnenstvo je platné a zaniknúť môže len na základe právnych skutočností uvedených v § 33b ods. 1 Občianskeho zákonníka. V danom prípade žiadna z predvídaných skutočností nenastala. Správne poukázal žalovaný na skutočnosť, že ak žalobkyňa nebola stotožnená s postupom G. H. v súvislosti s obsahom predloženého návrhu zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 21.05.2008, účinnnejším prostriedkom sa javilo plnú moc odvolať v celom rozsahu, čím by došlo k zániku plnomocnenstva.

10. Z vyššie uvedených dôvodov Krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanoviská

A)

11. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 20.02.2012 (č.l. 66) žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vytkla krajskému súdu, že jeho rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Predovšetkým uviedla, že konaním krajského súdu došlo k nesprávnemu výkladu prejavu vôle žalobkyne vo vyhlásení zo dňa 15.05.2005, nakoľko zúčastnená osoba bola oprávnená len na vykonanie úkonov potrebných na zriadenie vecného bremena, nie však na rozhodovanie o skutočných

náležitostiach v realizácii elektrickej prípojky a uloženia elektrického kábla v mene žalobkyne.

13. Navyše so zdôraznením ustanovení § 32 ods. 1 Správneho poriadku a § 31 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. rozsah povoleného vecného bremena ide podľa žalobkyne nad rámec pôvodnej dohody medzi ňou a pánom G. H., lebo pán G. H. bol na základe plnomocenstva oprávnený len na vykonanie úkonov potrebných na zriadenie vecného bremena „in personam“ a nie „in rem“. S uvedeným argumentom žalobkyne sa krajský súd vo svojom napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal, hoci to žalobkyňa namietala.

Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa založila do spisu LV č. XXXX z k.ú. R., kde obdobné vecné bremeno je zapísané v katastri nehnuteľností „in personam“.

14. Ďalej v súvislosti s udeleným plnomocenstvom žalobkyňa poukázala na to, že krajský súd nesprávne právne posúdil rozpor v záujmoch žalobkyne ako splnomocniteľky a účastníkom konania ako splnomocnencom. Podľa žalobkyne bol rozpor záujmov medzi ňou a účastníkom dostatočne preukázaný nepodpísaním jej predloženého návrhu zmluvy na zriadenie vecného bremena z roku 2008. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa vyslovila názor, že pokiaľ bol predložený písomný návrh na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena v roku 2008, nemôže k jej uzavretiu prísť konkludentne.

Navyše návrh zmluvy o zriadení vecného bremena z roku 2011 jej nebol predložený a o existencii samotnej zmluvy sa dozvedela až na základe doručeného rozhodnutia žalovaného.

15. Ďalej žalobkyňa s odkazom na ust. § 43b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka vyslovila názor, že vzhľadom na všeobecnú právnu úpravu o zápise práv k nehnuteľnostiam, nemohlo byť pri katastrálnom konaní v roku 2011 bez ďalšieho akceptované plnomocenstvo, vystavené žalobkyňou v roku 2005.

Podľa § 43b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka návrh, aj keď je neodvolateľný, zaniká uplynutím primeranej doby s prihliadnutím na povahu navrhovanej zmluvy a na rýchlosť prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil pre zaslanie návrhu.

16. Takisto žalobkyňa prostredníctvom svojho odvolania vyslovila názor, že pokiaľ by žalovaná považovala predložené plnomocenstvo za naďalej platné, bola žalovaná vzhľadom na uvedené argumenty žalobkyne a na dobu, ktorá uplynula od udelenia plnomocenstva účastníkom, povinná vykonať zisťovanie všetkých skutočností nevyhnutných pre ustálenie skutkového stavu. Túto svoju argumentáciu opiera o tie ustanovenia zák. č. 162/1995 Z.z., ktoré umožňujú žalovanej si vyžiadať od účastníkov katastrálneho konania aj ďalšie dokumenty, ktoré môžu byť potrebné pre rozhodnutie.

17. Pre prípad úspechu si žalobkyňa záverom uplatnila náhradu trov konania prvostupňového, ako aj odvolacieho konania vo výške sumy 1.006,80 €.

B)

18. Prostredníctvom svojho vyjadrenia zo 12.03.2012 (č.l. 89) k odvolaniu žalovaná s odkazom na ustanovenie § 31 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. a § 151n ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zdôraznila, že podľa zaužívanej praxe v svojej rozhodovacej činnosti mala pri preverovaní dotknutej zmluvy v porovnaní so splnomocnením za to, že povaha vecného bremena „in rem“, tzn. uloženie elektrického kábla a zriadenie elektrickej prípojky, úzko súvisí aj s objektívnou možnosťou prechodu nehnuteľností na iného vlastníka, prípadne scudzenia nehnuteľnosti a možné náklady a prípadné problémy s jeho znovuzriadením.

19. V preloženej zmluve bolo jasne uvedené zriadenie inštitútu vecného bremena „in rem“, a toto podľa názoru žalovanej neprekračovalo rozsah splnomocnenia. Vecné bremeno právo inžinierskych sietí je špecifické vecné bremeno, nakoľko rozvody týchto sietí sú drobné stavby pevne spojené, či už pod zemou alebo nad zemou, v ktorej sa vždy dotýkajú len určitej časti dotknutej nehnuteľnosti. Potom takéto obecné bremeno je odlišné od vecného bremena, napríklad právo prechodu cez predmetný pozemok, kde možno použiť alternatívu v celom rozsahu, čo nie je namieste pri vecnom bremene

uvedeného v zmluve.

20. Takisto podľa žalovanej predloženým geometrickým plánom bolo vecné bremeno presne špecifikované a právny úkon bol podľa jej názoru dostatočne určitý a zrozumiteľný. Táto skutočnosť mala zároveň zvýhodňovať vlastníka dotknutého pozemku, pretože z obsahu splnomocnenia vyplývalo, že vecné bremeno sa zriaďuje k parcele ako k celku.

21. Takisto žalovaná zdôraznila, že v priebehu vkladového konania správa katastra posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu, a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v ustanovení § 31 ods. 1, 2 a 3 zák. č. 162/1995 Z.z. Uvedené podľa žalovanej znamená, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správny orgán na základe predložených písomných podkladov posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

22. Ďalej upozornila, že v predmetnej veci prílohy návrhu na vklad nevykazovali žiadne nedostatky, pre ktoré by bolo nutné konanie prerušiť, zastaviť, resp. konanie o návrhu zamietnuť. Podobne ani splnomocnenie zo dňa 15.05.2005 nevykazovalo žiadne nedostatky, a preto žalovaná nebola povinná a nemal ani dôvod vykonávať ďalšie dokazovanie. Rozpor medzi záujmami zástupcu zastúpeného v zmysle § 22 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k tretím osobám má právne účinky len vtedy, ak tieto o nich vedeli alebo aspoň vedieť mohli.

23. Na základe uvedeného žalovaná vyslovila, že rozhodnutie o povolení vkladu vecného bremena je v súlade so zákonom a navrhuje rozhodnutie o povolení vkladu potvrdiť.

IIIa.

Odvolanie zúčastnenej osoby do TK/stanoviská

A)

24. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 20.02.2012 (č.l. 61) zúčastnená osoba prostredníctvom svojho právneho zástupcu vytkla krajskému súdu, že krajský súd nerozhodol o náhrade jej trov konania ako vedľajšieho účastníka, tzn. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza v napadnutej časti náhrady trov konania z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. S odkazom na uznesenie krajského súdu č. k. 23S/75/2011-33 z 08.11.2011 a ustanovenia § 246c ods. 1, § 18 a § 142 ods. 1 O.s.p. a na plný úspech vo veci, vzhľadom na uplatnenú náhradu trov konania a ich vyčíslenie v lehote 3 dní odo dňa vyhlásenia rozhodnutia, vyslovila zúčastnená osoba názor, že krajský súd mal v zmysle vyššie citovaných právnych noriem jej priznať náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva voči žalobkyni, ktorá úspech vo veci nemala.

Preto s prihladením na ustanovenie § 18 O.s.p., v ktorom je vyjadrená zásada rovnosti účastníkov, zúčastnená osoba zdôraznila, že bolo potom prirodzené, že v predmetnom konaní, ktoré sa vyznačuje vysokou odbornosťou vzhľadom na posudzovanie zákonnosti rozhodnutia a riešenia len právnych otázok, sa nechala zastupovať advokátkou, s ktorým zastúpením jej vznikli v rámci tohto konania trovy. V súvislosti s uvedeným zúčastnená osoba zdôraznila aj niektoré názory obsiahnuté v odborných komentároch.

Podľa § 18 O.s.p. účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

26. Vzhľadom na plný úspech vo veci potom v kontexte § 246c ods. 1 O.s.p. prichádza podľa úvahy zúčastnenej osoby postup súdu podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

27. Na základe uvedeného zúčastnená osoba požadovala od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby postupoval podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa zrušil, alternatívne

aby postupoval podľa § 220 O.s.p., tzn. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak že doplní chýbajúci výrok o náhrade trov konania zúčastnenej osoby vo výške 323,49 €. Ďalej v súvislosti so vyvolaným a odvolacím konaním si zúčastnená osoba uplatnila trovy odvolacieho konania, v ktorej vyčíslila v sume 161,74 €.

B)

28. Prostredníctvom svojho vyjadrenia z 29.02.2012 (č.l. 79) sa žalobkyňa v časti o trovách konania zúčastnenej osoby stotožnila s odôvodnením rozsudku krajského súdu.

29. Argumentáciu zúčastnenej osoby vo vzťahu k ustanoveniu § 18 v spojení s § 250a O.s.p. označila žalobkyňa za nesprávnu z dôvodu jej zjavného rozporu so základným účelom správneho súdnictva. V súvislosti s uvedeným žalobkyňa prostredníctvom § 244 ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p. zdôraznila význam ustanovenia § 250k O.s.p., ktorý je výlučnou a osobitnou právnou úpravou pre priznanie náhrady trov konania v správnom súdnictve.

30. Ďalej žalobkyňa upozornila na ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 O.s.p., pričom ani na pojednávaní dňa 13.01.2012 ani v priebehu prvostupňového konania právny zástupca zúčastnenej osoby nežiadal priznanie náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia. Potom na základe uvedeného krajskému súdu nemohla podľa žalobkyne vzniknúť povinnosť rozhodnúť o náhrade trov konania zúčastnenej osoby, a to ani v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania.

31. Ďalej podľa žalobkyne je neakceptovateľné, aby ako osoba dotknutá rozhodnutím správneho orgánu, ktorá musí byť pri jeho súdnom prieskume zastúpená advokátom, musela okrem poplatkovej povinnosti a nákladov za právne zastúpenie aj znášať trovy zúčastnenej osoby. Takáto argumentácia by podľa žalobkyne zásadným spôsobom sťažila uplatňovanie si práv fyzických a právnických osôb pri preskúvaní právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej moci podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

32. Takisto žalobkyňa zdôraznila, že nárok na trovy odvolacieho konania uplatnený zúčastnenou osobou je v rozpore s ustanovením § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z.z., nakoľko zúčastnená osoba žiada priznať plnú náhradu trov právneho zastúpenia za podané odvolanie, hoci by jej mala patriť len odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarify.

33. Pre prípad úspechu v odvolacom konaní si žalobkyňa uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v nižšie uvedenej vyčíslenej sume. Celkové trovy konania v prvostupňovom a v odvolacom konaní právny zástupca žalobkyne vyčísluje vo výške 1.028,73 €.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o spore vychádzajúceho z občianskoprávných vzťahov vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto napadnutý rozsudok

podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že v zmysle § 250j ods. 2 O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil.

35. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd čiastočne stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovanou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania, ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, je právna otázka, či môže medzi splnomocniteľom a splnomocnencom vzniknúť konflikt pri dlhotrvajúcom (viac ako trojročnom) zastupovaní vo veci zriadenia vecného bremena, a pokiaľ takýto konflikt vznikne, či má relevantné účinky na konanie splnomocnenca, a to aj v tom ohľade, že je tak závažnou vadou vkladového konania, aby k nej správa katastra musela „ex offio“ prihliadnuť.

1) K výkladu prejavu vôle splnomocniteľa:

36. Vzhľadom na nutnosť sa zaoberať hore položenou otázkou Najvyšší súd na prvom mieste zdôrazňuje argumentáciu žalobkyne, že krajský súd nesprávne vykladal prejav vôle žalobkyne obsiahnutý vo vyhlásení zo dňa 15.05.2005. Krajský súd v napadnutom rozsudku dospel k názoru, že dohoda o splnomocnení, na základe ktorej G. H. ako zástupca žalobkyne (tzn. povinnej z vecného bremena) realizoval vklad vecného bremena, je platná.

Tento názor oprel krajský súd o skutočnosť, že medzi žalobkyňou a pánom G. H. nikdy nevznikol, že neodvolala plnomocenstvo a že z obsahu udeleného plnomocenstva možno jednoznačne vyvodiť vôľu účastníkov dohody (viď bod č. 7).

37. Nepochybne listiny z 15. mája 2005 označené ako Vyhlásenie o prijatí a zriadení vecného bremena na základe §151n Občianskeho Zákonníka, ako aj k návrhu priloženého Splnomocnenia na základe Občianskeho zákonníka, a najmä ich výklad, predstavujú neprehliadnuteľný prvok sporu v prejednávanej veci.

Základné a všeobecné interpretačné pravidlo na výklad vôle osôb konajúcich v autonómii súkromného práva, tzn. aj hore uvedených listín, je upravené prostredníctvom ustanovenia § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

38. Žalobkyňa najmä od počiatku namietala (viď str. 2 žaloby), že hoci prostredníctvom uvedených listín - vyjadrila súhlas so zriadením vecného bremena týkajúceho sa uloženia elektrického kábla, ako aj zriadenia elektrickej prípojky v prospech pána G. Viktora na svojej nehnuteľnosti, - navrhla vklad uvedeného vecného bremena na predmetnej nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností a ďalej - splnomocnila pána G. H. na všetky právne úkony súvisiace so zriadením uvedeného vecného bremena, ako aj na podanie návrhu na vklad vecného bremena a jeho zavkladovanie, tak po realizácii elektrickej prípojky a preštudovaní geometrického plánu č. 97/2006 odmietla návrh zmluvy o zriadení vecného bremena podpísať. Ako dôkaz o tomto svojom prejave vôle založila do súdneho spisu list pána G. H. z 21.05.2008 (č.l. 10), prostredníctvom ktorého ju žiada o overené podpísanie priložených zmlúv o zriadení vecného bremena, ako aj samotný návrh zmluvy o zriadení vecného bremena, ktorý je podpísaný iba uvedeným pánom G. H. Podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

39. Súčasne má Najvyšší súd z priloženého administratívneho spisu preukázané, že so značným odstupom času, tzn. k 14.06.2011, pán G. H. zaslal na správu katastra návrh na vklad zmluvy o vecnom bremene, ktorú však na rozdiel od predchádzajúceho návrhu z roku 2008 žalobkyňa na podpis nepredkladá a ani ju o svojom zámere neinformuje (viď bod č. 14).

40. Ďalej musí Najvyšší súd tiež zdôrazniť tú historicky známu skutočnosť, že inštitút právneho zastúpenia, tak ako ho ponímame v súčasnosti, je prelomením rímskej zásady „alteri stipulari nemo potest“, ktorá zásada už vopred spochybňovala možnosť zaväzovať niekoho úkonmi tretích osôb. Súčasnú výnimku z citovaného všeobecného zákazu, že nikto nemôže zaväzovať druhého, predstavuje text ustanovenia § 33 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kde zákonodarca prekročenie rozsahu plnomocenstva viaže na súhlas splnomocniteľa.

42. Avšak najdôležitejšou zákonnou podmienkou pri zastupovaní je evidentné vylúčenie existencie nehody vôle zastúpeného a tretej osoby konajúcej v jeho mene, ktorá sa prejavuje rozpormi medzi konaním jednotlivca a záujmami zastúpeného. Pri výklade pojmu „ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného“ je nutné najmä prihliadať na povahu konkrétneho právneho úkonu, ako aj na ďalšie okolnosti, avšak vždy je treba prihliadať na ochranu záujmov zastúpeného. Tak tomu je vždy pri zmluve, charakter ktorej by zástupcu a zastúpeného predurčil do antagonistického postavenia, tzn. že by jedna zmluvná strana sa mohla stať pánom obsahu zmluvy (dominus contractus) bez umožnenia druhej zmluvnej strane výslovne vyjadriť konsenzus s obsahom niekedy kontradiktórnych, či sporných zmluvných dojednaní.

Takisto by sa mohla potlačiť zmluvná voľnosť vrátanie zásady kontroly štyroch očí. Ide najmä o situácie pri scudzovacích zmluvách (kúpna, darovacia alebo zámenná zmluva), resp. dohody dočasného charakteru, ako je zmluva o dočasnom užívaní vecí alebo peňazí; avšak vždy musí ísť o právny vzťah, kde právu jednej strany zodpovedá povinnosť strany druhej.

43. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd konštatuje, že zastupovanie na základe plnomocenstva je v katastrálnom konaní o vklade práva k nehnuteľnosti v zmysle § 22 ods. 1 v spojení s § 30 ods. 5 písm. d) zák. č. 162/1995 Z.z. nielen bežné, ale stále žiaduce (a to z rôznych dôvodov), a preto ho nemožno z titulu iba domnelého konfliktu medzi splnomocniteľom a splnomocnencom vylúčiť, hoci by ich kontradiktórne postavenie zmluvných strán takýto záver mohlo naznačovať. Je preto vždy za situácie, kedy vo vkladovom konaní je jedna zmluvná strana splnomocnená na zastupovanie strany druhej, od správy katastra logicky očakávané, aby vyhodnotila, či zistený stav, resp. konanie splnomocnenca nezakladá v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka skutočný rozpor so záujmami splnomocniteľa, za účelom predchádzania zneužitia tohto inštitútu splnomocnencom, tzn. situácii, na ktorú žalobkyňa v konaní neustále implicitne poukazuje.

44. Vznik a existenciu konfliktu medzi splnomocniteľom a splnomocnencom, tzn. pánom G. H. a žalobkyňou, má Najvyšší súd nepochybne preukázané už od mája 2008 (viď bod č. 38). Uvedený konflikt vytvára evidentne rozpor so záujmami zastúpeného, a preto je konfliktom s účinkami predpokladanými v § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Naznačené účinky v zmysle citovaného ustanovenia, ako aj ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka, vytvárajú jednoznačnú prekážku vo výkone zastúpenia (pokračovanie činnosti splnomocnenca by bolo navyše konaním „contra bonos mores“, tzn. v rozpore s dobrými mravmi) bez ohľadu na to, či splnomocniteľ využil svoje právo a plnomocenstvo postupom podľa § 33b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka ukončil jeho odvolaním.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

45. Na základe hore uvedených právnych záverov Najvyšší súd musel argumentáciu žalobkyne v naznačenom smere označiť za dôvodnú a následne pristúpiť k zmene napadnutého rozsudku krajského súdu tak, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu je nutné zrušiť.

2) K charakteru zápisu vecného bremena

46. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej predchádzajúcej judikatúry viackrát zdôraznil, že napriek vyhovneniu argumentácie účastníka súdneho konania, je v zmysle úvodných ustanovení Občianskeho

súdneho poriadku povinný klásť najmä dôraz na výchovu jednotlivcov na zachovávanie zákonov. Z uvedeného dôvodu sa preto zameriaval na ďalšiu časť argumentácie týkajúcej sa zriadenia vecného bremena „in personam“ a nie „in rem“, ktorá je sporná medzi žalobkyňou a žalovanou.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

47. Žalobkyňa vo svojich podaniach poukazovala na to, že rozsah povoleného vecného bremena je nad rámec pôvodnej dohody medzi ňou a pánom G. H., a to aj z toho pohľadu. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa založila do spisu LV č. XXXX, kde podľa nej vecné bremeno s obdobným charakterom je zapísané v katastri nehnuteľností „in personam“.

Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremeno obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka vecné bremeno spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádza s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

Podľa § 151p ods. 4 Občianskeho zákonníka platí, že ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.

48. Najvyšší súd má z priloženého LV č. XXXX (č.l. 71) preukázané, že predmetné vecné bremeno sa týka práva tretej osoby na doživotné bývanie v dome, práva na užívanie rozvodu vody a práva vstupovať pešo alebo dopravnými prostriedkami na uvedené parcely. Na tomto mieste Najvyšší súd súhlasí s argumentáciou žalovanej obsiahnutej v jej vyjadrení z 12.03.2012 (č.l. 89), že povahu vecného bremena „in rem“ - uloženie elektrického kábla a zariadenia elektrickej prípojky je nutné vykladať v súvislosti s objektívnou možnosťou scudzenia predmetných nehnuteľností. Je nepochybné, že vecné bremeno „právo inžinierskych sietí“ svojim charakterom predstavuje špecifické vecné bremeno, nakoľko uvedené inžinierske siete sa v teréne realizujú ako drobné stavby pevne vedené či už pod alebo nad povrchom dotknutej nehnuteľnosti.

49. Ďalej je nepochybné, že uvedené vecné bremeno sa odlišuje od žalobkyňou uvedených vecných bremien práva prechodu alebo práva doživotného bývania, ktoré sa z hľadiska dotknutej nehnuteľnosti nielen, že aplikujú na jej celý rozsah, ale aj sú úzko zviazané s osobou nositeľa tohto vecného práva v cudzej nehnuteľnosti (charakter „in personam“). Takisto ako pre žalovanú aj pre Najvyšší súd je z priloženého plnomocenstva jasný úmysel obidvoch strán, že vecné bremeno by sa malo zriadiť k parcele ako k celku, a preto je ťažko predstaviteľné, že by mohla nastať situácia, kedy by správa katastra mohla pristúpiť k zápisu vecného bremena „právo inžinierskych sietí“ spôsobom „in personam“.

3) K zvyšným námietkam

50. V súvislosti s ďalšou námietkou žalobkyne, že s odkazom na ust. § 43b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka nemohla byť pri katastrálnom konaní v roku 2011 bez ďalšieho akceptovaná plná moc z roku 2005, Najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie krajského súdu, ktoré je súladné so zákonom, a preto sa s ním plne stotožňuje.

Podľa § 43b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka návrh, aj keď je neodvolateľný, zaniká uplynutím primeranej doby s prihliadnutím na povahu navrhovanej zmluvy a na rýchlosť prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil pre zaslanie návrhu.

V.

51. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne, stanoviska žalovanej, ako aj vyjadrení zúčastnenej osoby Najvyšší súd postupom podľa § 220 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.), ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) neprípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

53. Rozhodovanie o trovách konania sa týka aj rozhodovania Najvyššieho súdu o odvolaní podanom zúčastnenou osobou do nepriznania trov prvostupňového konania. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd konštatuje, že hoci zúčastnená osoba bola úspešná v prvostupňovom súdnom prieskume, v odvolacom konaní sa jej pozícia zmenila.

Preto, hoci Najvyšší súd nesúhlasí s argumentáciou žalobkyne, že zúčastnenej osobe nie je možné priznať právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve, a to s poukazom na charakter samotného správneho súdnictva, neúspešnosť zúčastnenej osoby v súdnom konaní je dôvodom na to, že jej právo na náhradu trov celého konania v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. priznané nebolo a preto ani nemohol vyhovieť podanému odvolaniu.

54. Vo vzťahu k právu žalobkyne na náhradu trov konania Najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 veta prvá a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania, konštatuje, že v zmysle citovaných ustanovení jej právo vzniklo.

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. platí, že ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

55. Avšak s prihliadnutím na vôľu zákonodarcu prejavenu prostredníctvom tretej vety ustanovenia § 250k ods. 1. O.s.p. musí vždy konajúci správny súd zisťovať, či neexistujú v prejednávanej veci dôvody hodné osobitného zreteľa. Z vývoja skutkového stavu po podpísaní plnomocenstva medzi žalobkyňou a pánom G. H. je pre Najvyšší súd nepochybné, že žalobkyňa skutočne bola oprávnená zamedziť vzniku tohto sporu a mala možnosť po odmietnutí podpisu predloženého návrhu zmluvy o zriadení vecného bremena z roku 2008, tzn. po vzniku konfliktnej situácie, plnomocenstvo zo dňa 15. mája 2005 odvolať. Nakoľko tak neučinila bez uvedenia vážneho dôvodu, bez ohľadu na úspešnosť pri obrane svojho vlastníckeho práva, zapríčinila nehospodárnosť súdneho prieskumu do trov konania. V tomto vidí Najvyšší súd v zmysle § 250k ods. 1 veta tretia O.s.p. dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nepriznal náhradu trov konania vôbec.

56. Navyše tento právny názor musí korešpondovať aj s pozíciou rozhodujúceho správneho orgánu, ktorý by musel znášať uvedenú náhradu trov konania, hoci celá zložitosť sporu medzi žalobkyňou a zúčastnenou osobou vyšla na svetlo až prostredníctvom argumentácia obidvomi stranami v súdnom prieskume uplatnenými. Na toto poukazuje aj žalovaná (viď bod č. 22) pri charakteristike procesnej situácie v katastrálnom konaní, kedy je z obsahu priloženého administratívneho spisu evidentné, že zúčastnená osoba nie všetky písomné podklady, na ktoré sa žalobkyňa v súdnom prieskume odvoláva,

spolu s návrhom dala k dispozícii žalovanej. Za týchto okolností nebolo možné od žalovanej rozumne očakávať, že by mohla existujúci rozpor odhaliť.

57. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava právnych vzťahov dotknutých katastrálnym konaním, resp. evidenciou vzťahov k nehnuteľnostiam je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

58. V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd.

Nakoľko túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, čím došlo k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).